

- העותרים:**
1. קו לעובד – להגנת זכויות העובדים, ע"ר 580175545
 2. ארגון העובדים "מען – עמותה לסיוע לעובדים", ע"ר 580325363
 3. ראובן בן שמעון, ת"ז [REDACTED]
 4. הדס תגרי, ת"ז [REDACTED]

ע"י עו"ד גדיר ניקולא ואו עו"ד אח'י
מקו לעובד – להגנת זכויות העובדים,
סניף נצרת: מרכז הבשורה, אזור
המעין, ת.ד. 2694, נצרת 16126.
טל: 04-6082228, פקס: 153-4-6082228
Email: gadeer@kavlaoved.org.il

-נגד-

המשיב: משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים

ע"י פרקליטות המדינה
רח' צלאח א-דין 29, ירושלים

בקשה לצו ביניים

מוגשת בזאת בקשה דחופה למתן צו ביניים, לפיו יורה בית המשפט הנכבד למשיב, למסור לידי העותרים ולפרסם באופן מיידי באתר האינטרנט שהמשיב מפעיל, צווי הבטיחות שהוטלו במסגרת מבצע האכיפה הממוקד אותו ערכו מפקחי וחוקרי מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית, באתרי בניה בעיר רעננה של פרויקטים במסגרת תמ"א 38 ואשר בו (על פי פרסום בעיתונות ביום 11.6.2017) נמצאו לא פחות מ-153 ליקויי בטיחות ב-21 אתרי בניה שונים, כך שהמידע יכלול את הפרטים הבאים:

- 1) כתובת מדויקת לאתרי הבניה בהם הוטלו צווי בטיחות; חברה קבלנית מבצעת בכל אחד מאותם אתרים; מהות כל אחד מהליקויים הבטיחותיים שנמצאו בכל אחד מאותם אתרי בניה ובגינם הוטלו צווי הבטיחות;
- 2) כתובת מדויקת של אתר הבניה ברעננה שהפר צו בטיחות גורף שיצא בעבר לאותו אתר; שם החברה הקבלנית המבצעת בו, סוג הליקוי הבטיחותי בגינו יצא צו הבטיחות הגורף, וכן מהות כל אחד מהליקויים הבטיחותיים החדשים שהתגלו ואשר בגינם הוטלו צווי בטיחות חדשים.

ואלה נימוקי הבקשה:

1. בקשה זו מוגשת במסגרת עתירה התוקפת את מדיניות המשיב המסרבת לפרסם באופן מיידי ובזמן אמת צווי בטיחות המוטלים באתרי הבניה בגין ליקויי בטיחות שנמצאו בהם, ובטרם חלפה תקופה של כחודש וחצי עד כחודשיים ממועד הטלת צוים אלה. העיכוב בפרסום הצוים, הוא בשל התחשבות, כך לטענת המשיב, בזכות החברות הקבלניות, מקבלות הצוים, לערער עליהם בפני מפקחי העבודה האזוריים.

2. עניינה של בקשה זו, הוא סירובו של המשיב לפרסם באופן מיידי ו/או למסור לידי העותרים מידע בדבר צווי הבטיחות שהוטלו לאחרונה באתרי הבניה בעיר רעננה, בעקבות ליקויי בטיחות קשים שהתגלו באותם אתרים, וזאת במסגרת מבצע אכיפה ממוקד שערכו מפקחי וחוקרי מינהל הבטיחות. ידיעה לגבי מבצע האכיפה התפרסמה בכתבה בעיתון גלובס ביום 11.6.2017. לפי אותה כתבה, במסגרת המבצע נמצאו לא פחות מ-153 ליקויי בטיחות ב-21 אתרים שונים, המסכנים הן עובדים באתר והן עוברי אורח, ובגינם הוטלו 15 צווי בטיחות שונים, מהם ארבעה צווי בטיחות גורפים האוסרים את המשך העבודה באתרים עד לתיקון כלל הליקויים. עוד דווח בכתבה, כי מבין האתרים בהם ביקרו המפקחים, התגלה אתר בניה שהפר צו בטיחות שהוטל בעבר ושהיה בתוקף ואף התגלו באותו אתר עבירות בטיחות חדשות, וכי בעקבות ממצאים אלו פתחו חוקרי המינהל בחקירה פלילית על הפרת צו הבטיחות.

הכתבה מיום 11.6.2017 של עיתון גלובס, צורפה לעתירה במסגרתה מוגשת בקשה זו, כנספח ע/1

3. על חומרת המצב מבחינה בטיחותית שהתגלתה במסגרת מבצע האכיפה ברעננה, יעידו דברי שר העבודה והרווחה, מר חיים כץ, והמצוטטים באותה כתבה, באומרו כי: "מספר הליקויים שהתגלו הוא בלתי נתפס", וכי "ליקויי הבטיחות באתרי הבנייה הם פצצה מתקתקת שמסכנת הן את עובדי הבניין והן את כלל האזרחים בקרבת האתרים...".

4. אולם, למרות מודעותם של כלל האחראים אצל המשיב בדבר מסוכנות המצב שהתגלה עבור העובדים באתרים כמו גם עבור תושבי המקום ועוברי אורח, מסרב המשיב לפרסם ולמסור לידי העותרים כל מידע המאפשר זיהוי אתרי הבניה בהם התגלו ליקויי הבטיחות, בטרם חלפה התקופה בה ניתן לערער נגד צוים אלה. זאת למרות שמדובר במידע הכרחי וחיוני ביותר לשם שמירה על חייהם של העובדים באותם אתרים, כמו גם תושבי המקום ובפרט שעסקינן באתרים שהם במסגרת פרויקטים של תמ"א 38, שמבוצעים בלב מרקם עירוני בנוי, ולפעמים אף כשהדיירים ממשיכים להתגורר בבניינים.

פירוט בדבר פניות העותרים למשיב בעניין זה הובאו בפרק העובדתי לעתירה, והוא מהווה יחד עם הפרק המשפטי שלה, חלק בלתי נפרד מבקשה זו.

5. ודוק: צו בטיחות מוטל על-ידי מפקח עבודה של מינהל הבטיחות, מכוח סמכותו הקבועה בסעיף 6 לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, תשי"ד – 1954, במקרים של סכנה לשלומם או לבריאותם של אדם. נפקות הטלת צו בטיחות יכולה להיות אחד מאלה: הפסקת העבודה במקום העבודה ו/או בחלק ממנה, ו/או איסור שימוש במכונה, בצידוד, או בחומר, וזאת עד שהורחק גורם הסכנה וניתן על כך אישור מאת מפקח העבודה.

6. מכאן, ולאור המשמעות הטמונה בהטלת צו בטיחות באתר בניה – קיום גורם המסכן את שלומו ו/או בריאותו של אדם, זוהי חובתו של המשיב כרשות ציבורית וכנאמן הציבור, לפרסם ולהביא לידיעת הציבור והעובדים באופן מיידי כל מידע בדבר הסכנות הטמונות באתרי הבניה שברעננה. אי-פרסומם של הצווים, מסכן את שלום העובדים באותם אתרים, בכך שמונע מהם מידע בסיסי בזמן אמת, בדבר תנאי הבטיחות במקום העבודה בו הם נדרשים לעבוד, **וגורם לכך שמצבים מסכני חיים הידועים למשיב נשמרים בסתר הרחק מעיני העובדים – אותם קורבנות בפוטנציה העלולים לשלם על כך בחייהם או בשלמות גופם**. כמו גם, מסכן אי-פרסום הצווים את תושבי המקום ועוברי אורח, בפרט שעסקינן באתרי בניה שנמצאים במסגרת פרויקטים של תמ"א 38, הממוקמים בלב מתחם עירוני בנוי ולפעמים עם דיירים הממשיכים להתגורר בבניינים המשובצים/נבנים.

7. הסכנה המרחפת מעל ראשם של העובדים באותם אתרי הבניה היא מוחשית ביותר, לאור מסוכנותו של ענף הבניה – הענף המוביל בתאונות העבודה הקטלניות והקשות, ולאור דלות משאבי ופעולות הפיקוח והאכיפה של מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית של המשיב. בכתב העתירה עמדו העותרים בהרחבה בפרק "תאונות עבודה בענף הבניה והאינטרס הציבורי בפרסום המיידים של צווי הבטיחות", על היקף תופעת תאונות העבודה בענף הבניה, שגבתה בשנת 2016 לבדה, 49 הרוגים ומעל-200 פצועים בדרגה קשה עד בינונית לפי דיווחי מד"א. ומתחילת השנה ועד כתיבת שורות אלו, נהרגו 14 עובדי בנין ומעל ל-110 נפצעו בדרגה קשה עד בינונית.

8. אל מול המציאות העגומה בהקשר לתאונות העבודה ולמצב הבטיחות בענף הבניה, עומד המשיב בחוסר מעש כמעט, עם משאבים דלים ופעולות אכיפה ופיקוח מתחת לרמה הנדרשת והראויה לרשות ציבורית. בעתירה, בפרק הנ"ל, פירטו העותרים מקרים רבים המעידים על הפיקוח הדל מצד המשיב גם באתרים בהם התרחשו תאונות עבודה ו/או הוצאו צווי בטיחות. כך בחלק מאתרי הבניה בהם הוטלו צווי בטיחות על-ידי המשיב, האוסרים המשך העבודה באותם אתרים עד לתיקון ליקויי הבטיחות שנמצאו בהם, חזרו אתרים אלו לפעול מבלי שמפקח נכח באתר ובדק את תנאי הבטיחות בו, ולפעמים גם מבלי שניתן אישור על תיקון הליקויים מטעם המפקח, כל זאת בניגוד לחובה הקבועה בסעיף 6(א)(1) לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, [בדומה לאתר ברעננה שעליו דווח במסגרת הכתבה בעיתון גלובס], ובחלק מאותם אתרים אף התרחשו תאונות עבודה בשנית, אחרי הוצאת צווי הבטיחות.

9. מציאות זו, מדגישה את הצורך האקוטי בפרסום המידע המבוקש ובאופן מיידי, לשם שמירה על בטיחות העובדים באתרי הבניה ברעננה, הזהרתם מפני ליקוי הבטיחות הנמצאים במקום, ועל מנת לאפשר לעותרים ובכלל זה הציבור לעקוב ולפקח אחר פעולות המשיב בהקשר לליקויים שנמצאו באותם אתרים, ולעקוב אחר תיקונם של אותם ליקויים.

10. החלטת המשיב לדחות את פרסום הצווים עד חלוף תקופת הערעור של החברות הקבלניות מקבלות הצווים, היא החלטה בלתי סבירה באופן קיצוני, שמייחסת משקל יתר על המידה לזכויות פרוצדוראליות ודיוניות של מקבלי הצווים, העולה בהרבה מהמשקל שייחס המשיב לאינטרסים ציבוריים ולזכויות חוקתיות, כגון זכות העובדים לחיים ולשלמות גוף, ושהם העקרונות המרכזיים הניצבים במרכז תכליתם של חוקי הבטיחות עליהם מופקד המשיב, ומכוחם הוא שואב את סמכותו להטיל צווי בטיחות באתרי בניה, ובמקומות עבודה בכלל.

מאזן הנוחות

11. לאור הנימוקים שפורטו לעיל בדבר הצורך האקוטי בפרסום מידע מיידי בדבר צווי הבטיחות שהוטלו על-ידי המשיב באתרי בניה בעיר רעננה, לשם השמירה והגנה על בטיחות העובדים, תושבי המקום ועוברי אורח, ומניעת פגיעה בנפש או בגוף, אין ספק כי שיקולי מאזן הנוחות מוטים את הכף לקבלת בקשתם זו של העותרים. במיוחד, שאין בקבלת הבקשה בכדי לגרום נזק כלשהו למשיב, גם לא לחברות המבצעות ולזכותם לערער נגד צוויים אלו, שהוא למעשה השיקול היחיד עליו נסמך המשיב בדחייתו בקשה העותרים לפרסום ומסירת המידע המבוקש.

12. איזון ראוי לכל השיקולים המעורבים בענין "המועד הראוי" לפרסום צווי הבטיחות, מחייב את פרסום המידי של צווי הבטיחות שהוטלו ברעננה. דוגמה לאיזון ראוי ודומה נמצא, בחוק להגברת להגברת האכיפה של דיני העבודה, תשע"ב – 2011, שהטיל על המשיב, בסעיף 17 לחוק, חובת פרסום העיצומים הכספיים המוטלים על מעסיקים בשל הפרת הוראות חקיקת העבודה, וכי הפרסום יתבצע באתר האינטרנט של המשיב. במקביל הטיל המחוקק בסעיף 17(ב) לחוק זה, חובה על המשיב לפרסם דבר הגשת ערעור על ידי המעסיק (במידה והוגש) וכן את תוצאותיו, בדרך שבה מפורסם דבר הטלת העיצום הכספי.

13. אין ספק, כי הרציונל בפרסום מיידי חזק יותר שעה שעסקינן בבטיחות: לא הרי סכנה מיידיית לשלום גופם של העובדים וציבור עוברי האורח, כהרי הפרת זכויות כספיות של עובדים. אם באחרונות אין המשיב מחכה למיצוע הזכות לערער על הטלת העיצום, אין כל סיבה להמתין למיצוע זכות הערעור שעה שעסקינן בבטיחות העובדים וכלל הציבור.

סיכויי העתירה להתקבל

14. שיקול נוסף התומך אף הוא בקבלת בקשתם זו של העותרים ומתן צו ביניים כמבוקש, הוא סיכוייה הגבוהים של העתירה במסגרתה מוגשת בקשה זו, להתקבל על-ידי בית המשפט הנכבד. זאת לאור הטענות המשפטיות כבדות המשקל עליהן עמדו העותרים בהרחבה בעתירתם, המחייבות פרסום המידי ובזמן אמת של צווי הבטיחות המוטלים על-ידי המשיב. במרכז נימוקים אלה, עומדת טענת אי-הסבירות הקיצונית של מדיניות המשיב בדבר מועד פרסום צווי הבטיחות, והסותרת את חובתיו של המשיב, כרשות מרכזית האחאית לתחום הבטיחות בעבודה וכנאמן ציבור, להפעיל את סמכויותיו בהתאם לתכלית חקיקת הבטיחות עליה הוא מופקד ולעקרונות היסוד של שיטת המשפט כולה. פרסום צווי הבטיחות המוטלים על-ידי מפקחי המינהל, באופן מיידי ובזמנת אמת המאפשר לעובדים ולציבור, לעקוב ולהתעדכן בסיכוני ובליקויי הבטיחות השוררים באתרי הבניה, הוא בגדר חובה המוטלת על המשיב והנגזרת מעקרונות אלה.

לאור כל האמור לעיל מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא מלפניו צו ביניים כמבוקש.

27.6.2017

גדיר ניקולא, עורכת-דין

ב"כ העותרת